

Βρυξέλλες, 11 Δεκεμβρίου 2020
(OR. en)

13964/20

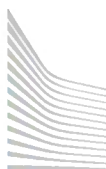
CLIMA 345
ENV 796
ENER 491
TRANS 593
AGRI 472
COMPET 629
IND 265
EDUC 442
EMPL 565
JEUN 132
RECH 516
CADREFIN 442

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	10 Δεκεμβρίου 2020
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2020) 788 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2020) 788 final.

συνημμ.: COM(2020) 788 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 9.12.2020
COM(2020) 788 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα

1. Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να ηγηθεί της προσπάθειας για την επιτάχυνση της δράσης για το κλίμα και το περιβάλλον σε όλα τα μέτωπα. Τον Δεκέμβριο του 2019 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία¹ — το σχέδιό μας για τον μετασχηματισμό της ΕΕ σε μια δίκαιη, υγιή, βιώσιμη και ευημερούσα κοινωνία. Μια ανθεκτική οικονομία στην υπηρεσία των ανθρώπων και της φύσης. Συνολικά μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Οικονομική ανάπτυξη αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και τη ρύπανση.

Πέντε έτη μετά τη Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή και την Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη,² δεν έχουμε κινηθεί αρκετά γρήγορα για την πρόληψη της μη αναστρέψιμης και καταστροφικής κλιματικής αλλαγής. Η επιστήμη μας ειδοποιεί ότι οφείλουμε να δράσουμε επείγοντως αν θέλουμε να έχουμε μια πιθανότητα να επιτύχουμε τους στόχους του Παρισιού για το κλίμα, κυρίως δε να περιορίσουμε την υπερθέρμανση του πλανήτη σε θερμοκρασία αρκετά κάτω από τους 2°C και να συνεχίσουμε τις προσπάθειες για τον περιορισμό της σε 1,5°C. Γι' αυτό, πρέπει να επιταχύνουμε τις προσπάθειές μας να **διορθώσουμε τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούμε με τη φύση**, να προστατεύσουμε την υγεία και την ευημερία των ανθρώπων από τους κινδύνους που συνδέονται με το κλίμα και το περιβάλλον και να διασφαλίσουμε **έναν ζωντανό και ευημερούντα πλανήτη** για τις επόμενες γενιές.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία αποτελεί απάντηση όχι μόνο στην επιστήμη, αλλά και στα **αιτήματα των πολιτών για ισχυρότερη δράση**. Σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, εννέα στους δέκα Ευρωπαίους θεωρούν την κλιματική αλλαγή σοβαρό πρόβλημα³ και αντιλαμβάνονται την προστασία του περιβάλλοντος ως σημαντικό ζήτημα που τους αφορά προσωπικά⁴. Οι πολυάριθμες λύσεις που περιγράφονται στην Πράσινη Συμφωνία μπορούν να αποδώσουν καρπούς μόνον αν έχουν σχεδιαστεί με κοινωνικά δίκαιο και ισότιμο τρόπο κι αν οι πολίτες, οι κοινότητες, οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί αναλάβουν τον ρόλο τους, παράλληλα με τις κυβερνητικές πολιτικές και τις κανονιστικές ρυθμίσεις.

Γι' αυτούς τους λόγους η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολογεί ένα ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλοι μπορούν να συμβάλουν στην οικοδόμηση μιας περισσότερο πράσινης Ευρώπης και να υποστηρίξουν την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης. Στο πλαίσιο του συμφώνου για το κλίμα, όπως προτάθηκε στις πολιτικές κατευθύνσεις της προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα ενώσουν τις δυνάμεις τους *«οι περιφέρειες, οι τοπικές κοινότητες, η κοινωνία των πολιτών, η βιομηχανία και τα σχολεία. Από*

¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_el.

² <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

³ Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 490: Κλιματική αλλαγή (2019): https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_el.

⁴ Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 501: Συμπεριφορές των Ευρωπαίων πολιτών έναντι του περιβάλλοντος (2020): https://data.europa.eu/euodp/el/data/dataset/S2257_92_4_501_ENG.

κοινού θα σχεδιάσουν και θα αναλάβουν σύνολο δεσμεύσεων με στόχο την αλλαγή συμπεριφοράς, από τον ιδιώτη μέχρι τη μεγαλύτερη πολυεθνική».⁵

Το σύμφωνο για το κλίμα θα παράσχει έναν χώρο συνεργασίας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, καθώς και για την αξιοποίηση των ευκαιριών τις οποίες συνεπάγονται η αποφασιστική δράση και οι βιώσιμοι τρόποι ζωής. Το σύμφωνο θα ενώσει ανθρώπους από όλους τους χώρους σε μια κοινή προσπάθεια με στόχο να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι προκλήσεις, να κληθούν όλοι οι Ευρωπαίοι να συμμετάσχουν και να ωφεληθούν, να αναπτυχθούν λύσεις μικρής και μεγάλης κλίμακας και να δοθεί το έναυσμα για την πραγματοποίηση και κλιμάκωση θετικών αλλαγών. **Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου**, ωθούμενο από τη συμμετοχή και τη δημιουργικότητα όλων των πολιτών και των ενδιαφερόμενων φορέων που θα συμμετάσχουν σε αυτό.

Το σύμφωνο θα ενδυναμώσει τους πολυάριθμους πολίτες στην Ευρώπη που συμμερίζονται αυτές τις προσδοκίες και είναι έτοιμοι να συμβάλουν και να προσεγγίσουν όσους συμμετείχαν σε μικρότερο βαθμό μέχρι σήμερα. Στη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης που διεξήχθη με στόχο να συμβάλει στη διαμόρφωση του συμφώνου, η Επιτροπή έλαβε περισσότερες από 3 500 απαντήσεις, εκ των οποίων πολλές ήταν από πολίτες από το σύνολο των 27 κρατών μελών της ΕΕ αλλά και πέραν αυτών.⁶ Η Επιτροπή θα συνεχίσει να ακούει τους πολίτες, τις κοινότητες, την κοινωνία των πολιτών, τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

1.1. Γιατί ένα ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα;

Η κλιματική κρίση δεν αποτελεί πρόβλημα του μέλλοντος — εμείς, οι άνθρωποι, έχουμε ήδη προκαλέσει την αλλαγή του κλίματος της Γης και την υποβάθμιση των περισσότερων οικοσυστημάτων της. Τα τελευταία πέντε έτη ήταν τα θερμότερα όλων των εποχών. Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής δεν επιδέχονται πλέον αμφισβήτηση: οι ξηρασίες, οι δασικές πυρκαγιές, οι καταιγίδες, οι πλημμύρες και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα αυξάνονται παγκοσμίως. Έχει σημαντικό αντίκτυπο στις δημογραφικές τάσεις. Η αλλαγή θα είναι ακόμη πιο ριζική, με απρόβλεπτες συνέπειες, εάν δεν μειώσουμε επείγοντως το οικολογικό αποτύπωμα και τις εκπομπές μας. Οι επιπτώσεις της θα μεταβάλουν άρδην τον κόσμο μας, πλήττοντας πρώτα τις πλέον ευάλωτες ομάδες σε παγκόσμια κλίμακα και στις κοινωνίες μας⁷.

⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_el.pdf.

⁶ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12219-European-Climate-Pact/public-consultation>.

⁷ «Overview of natural and man-made disaster risks the EU may face» (Επισκόπηση των κινδύνων φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Ευρώπη), σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη και η ΕΕ αξιολογούν και αντιμετωπίζουν τους κινδύνους, μεταξύ άλλων και σε σχέση με την κλιματική αλλαγή. Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης βοηθά στον συντονισμό της συνδρομής των κρατών μελών σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης: https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/european-disaster-risk-management_en.

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτικής και της νομοθεσίας για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης πρόσφατα υψηλότερο επίπεδο φιλοδοξίας σχετικά με τη μείωση των εκπομπών για την επόμενη δεκαετία⁸ και παρουσίασε την προσέγγισή της για τη βιωσιμότητα και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης⁹.

Δεν ξεκινάμε εκ του μηδενός. **Το σύμφωνο για το κλίμα θα υλοποιηθεί παράλληλα με πολυάριθμες ήδη υπάρχουσες πρωτοβουλίες, δίκτυα και κινήματα.** Νεαροί ακτιβιστές για το κλίμα έχουν προσελκύσει την παγκόσμια προσοχή και έχουν διαμορφώσει τη συζήτηση για την κλιματική αλλαγή. Στο πλαίσιο του Συμφώνου των Δημάρχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια¹⁰, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ηγούνται των προσπαθειών σε επίπεδο δήμων, συχνά επιδεικνύοντας υψηλότερο επίπεδο φιλοδοξίας και απτών δράσεων σε σύγκριση με τις οικείες εθνικές κυβερνήσεις όσον αφορά την εξασφάλιση της συμμετοχής των πολιτών και των ενδιαφερόμενων φορέων στα αντίστοιχα εδάφη τους. Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα ενδιαφερόμενων φορέων για την κυκλική οικονομία¹¹ και η πολυσυμμετοχική πλατφόρμα για τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης¹² συγκέντρωσαν ενδιαφερόμενους φορείς με σκοπό να δοθεί έμπνευση για αλλαγή του τρόπου με τον οποίο παράγουμε και καταναλώνουμε. Οι βιομηχανικές συμμαχίες και άλλες πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις συνέβαλαν επίσης στον καθορισμό των αναγκών και των κατάλληλων λύσεων για τη βιομηχανία κατά τη συμμετοχή της στην πράσινη μετάβαση.

Στο πνεύμα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή, ως θεσμικό όργανο, έχει επίσης δεσμευτεί να δώσει το παράδειγμα και να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2030. Ένα λεπτομερές σχέδιο για τον οικολογικό προσανατολισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η δική μας θεσμική δέσμευση, έχει προγραμματιστεί για τις αρχές του 2021¹³.

Η έρευνα και η καινοτομία διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην ανάπτυξη και την προώθηση της χρήσης των λύσεων που απαιτούνται για την πραγμάτωση της κλιματικής φιλοδοξίας της ΕΕ¹⁴. Οι επιχειρήσεις, είτε πρόκειται για μεγάλες εταιρείες είτε για μικρές επιχειρήσεις εξίσου, υιοθετούν νέα επιχειρηματικά μοντέλα και χρησιμοποιούν καινοτόμες τεχνολογίες με σκοπό να λειτουργούν με πιο βιώσιμο τρόπο. Τα κοινοτικά ενεργειακά έργα που υλοποιούνται σε ολόκληρη την ΕΕ συμβάλλουν στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προάγουν τη συμμετοχή και διασφαλίζουν τη συμβολή των πολιτών¹⁵. Οι

⁸ Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030: Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας, COM(2020) 562 https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action/2030_ctp_el.

⁹ Delivering on the UN's Sustainable Development Goals – A comprehensive approach (Υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών – Μια σφαιρική προσέγγιση), 17 Νοεμβρίου 2020, SWD(2020) 400 final.

¹⁰ <https://www.covenantofmayors.eu>.

¹¹ <https://circulareconomy.europa.eu/platform>.

¹² https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/sustainable-development-goals/multi-stakeholder-platform-sdgs_en.

¹³ Το σχέδιο θα βασιστεί στο έργο που έχει επιτελέσει η Επιτροπή από το 2005 για την υλοποίηση του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) https://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm.

¹⁴ Ορίζων 2020: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>.

¹⁵ «Energy communities: an overview of energy and social innovation» (Ενεργειακές κοινότητες: επισκόπηση της ενεργειακής και κοινωνικής καινοτομίας) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC119433/energy_communities_report_final.pdf.

κοινωνικοί εταίροι αναπτύσσουν κοινές λύσεις με σκοπό να διασφαλιστεί η δίκαιη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα.

Για να μειωθούν οι εκπομπές και να προσαρμοστούμε σε ένα μεταβαλλόμενο κλίμα, θα πρέπει όλοι μας να αλλάξουμε συνήθειες. Πολλές από τις αλλαγές αυτές θα βελτιώσουν τον τρόπο με τον οποίο ζούμε, μετακινούμαστε, ψύχουμε ή θερμαίνουμε τα σπίτια μας, παράγουμε και καταναλώνουμε. Μεγάλο μέρος των απαιτούμενων γνώσεων και πολλές αποδεδειγμένα αξιόλογες λύσεις είναι ήδη διαθέσιμες. Οι λύσεις αυτές μπορούν να προέρχονται από οργανισμούς ή ιδιώτες, είτε άμεσα (από τη συμπεριφορά και τη δραστηριότητά μας στο πλαίσιο των κοινοτήτων μας) είτε έμμεσα (μέσω της ενθάρρυνσης ομοτίμων, επιχειρήσεων ή πολιτικών ηγετών να αναλάβουν δράση για το κλίμα). Το σύμφωνο για το κλίμα θα αναδείξει και θα προβάλει τις λύσεις αυτές ώστε να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης και για άλλους.

Η πανδημία COVID-19 έδειξε πόσο εύθραυστες είναι η κοινωνία και η οικονομία μας απέναντι σε συστημικούς κλυδωνισμούς. Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος είναι άλλοι μείζονος σημασίας κλυδωνισμοί που εξελίσσονται σε παγκόσμια κλίμακα, ασκώντας πίεση και υπονομεύοντας την υγεία και την ευημερία μας. Τα επόμενα δύο έτη, οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο αναμένεται να **δαπανήσουν περίπου 10 τρις. EUR¹⁶, τα οποία θα επιβαρύνουν τις μελλοντικές γενιές, για την αντιμετώπιση της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19.** Τώρα είναι η στιγμή να προστατεύσουμε το κλίμα και τη φύση και να διοχετεύσουμε αυτές τις δαπάνες στην ανοικοδόμηση μιας κοινωνίας σύμφωνα με το όραμα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Μπορεί να φαίνεται ότι πολλές από τις λύσεις που απαιτούνται για την ανάκαμψη από την κρίση λόγω της νόσου COVID-19 και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής εξαρτώνται κυρίως από τη δράση των κυβερνήσεων· πλην όμως, πολλά εξαρτώνται επίσης και από τις καθημερινές μας αποφάσεις. Το σύμφωνο για το κλίμα θα αξιοποιήσει την παρούσα χρονική στιγμή και τις δυνατότητες ατομικής και κοινοτικής δράσης για να συνδράμει στην ανάκαμψη της Ευρώπης.

1.2. Τι είναι το σύμφωνο για το κλίμα;

Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα είναι μια πρωτοβουλία της Επιτροπής για συνεργασία με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς και με την κοινωνία των πολιτών με σκοπό να εξασφαλίσει τη δέσμευσή τους για ανάληψη δράσης για το κλίμα και για τη διαμόρφωση περισσότερο βιώσιμης συμπεριφοράς. Θα **προσφέρει στους ανθρώπους και στους οργανισμούς δυνατότητες να μάθουν για την κλιματική αλλαγή, να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν λύσεις, καθώς και να συνδεθούν με άλλους προκειμένου να πολλαπλασιάσουν τον αντίκτυπο των εν λόγω λύσεων.** Το σύμφωνο θα δημιουργήσει έναν δραστήριο χώρο ανταλλαγής πληροφοριών, διαλόγου και δράσης για την κλιματική κρίση. Θα **παράσχει υποστήριξη** για την ανάπτυξη και εδραίωση ενός κινήματος για το κλίμα.

¹⁶ <https://www.imf.org/en/Publications/FM/Issues/2020/09/30/october-2020-fiscal-monitor>

Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα θα εστιάσει στη **διάδοση της ευαισθητοποίησης και την υποστήριξη της δράσης.**

Με την έναρξή του, το σύμφωνο θα προσκαλέσει τους ανθρώπους και τους οργανισμούς να μάθουν και να δεσμευτούν για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων αναλαμβάνοντας τον ρόλο των πρεσβευτών του συμφώνου για το κλίμα. Κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους, το σύμφωνο θα επεκτείνει τις δραστηριότητές του προκειμένου να παράσχει επίσης τη δυνατότητα δρομολόγησης και συμμετοχής σε δεσμεύσεις δράσης για το κλίμα, ανταλλαγής εμπειριών, καθώς και διερεύνησης του συνολικού αντικτύπου των κοινών δράσεων. Δεδομένου ότι το σύμφωνο για το κλίμα θα είναι μια ανοικτή πρωτοβουλία, θα παρέχει ποικίλες ευκαιρίες συμμετοχής, προσαρμοσμένες στις ανάγκες των υποστηρικτών του.

Υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μια ειδική γραμματεία θα υποστηρίζει την υλοποίηση του συμφώνου. Με γνώμονα τις αρχές της πολυγλωσσίας, του μη αποκλεισμού και της συμμετοχής, αρχής γενομένης από το 2021, η γραμματεία θα συνδράμει την Επιτροπή με τους ακόλουθους τρόπους:

- **ενημερώνοντας και επικοινωνώντας** με όσους ήδη δραστηριοποιούνται ενεργά σε δράσεις για το κλίμα, καθώς και όσους είναι «αδιάφοροι» ή «δυσπρόσιτοι», προσδιορίζοντας και παρουσιάζοντας ορθές πρακτικές που μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των απαραίτητων αλλαγών, καθώς και διασφαλίζοντας τη διαχείριση της διαδικτυακής πλατφόρμας του συμφώνου, η οποία θα εξελίσσεται παράλληλα με το σύμφωνο,
- **συνεργαζόμενη** με τους πολίτες και τους ενδιαφερόμενους φορείς και διευκολύνοντας την ουσιαστική συμμετοχή, τη δικτύωση και τη συνδημιουργία δράσεων, π.χ. μέσω της καταγραφής των αφηγημάτων, των ιστοριών και των θετικών συμπεριφορών για το κλίμα σε τοπικό επίπεδο, και (συν-)διοργανώνοντας συμμετοχικές εκδηλώσεις διαφόρων μορφών. Ο κόμβος γνώσεων του συμφώνου θα στηρίζει τις πρωτοβουλίες για το κλίμα παρέχοντας εμπειρογνώσια και υποστήριξη μεταξύ ομοτίμων,
- **υποστηρίζοντας** τη διαμόρφωση της διακυβέρνησης και της εφαρμογής του συμφώνου, διασφαλίζοντας δεσμούς με συναφείς πρωτοβουλίες, ομάδες και θεσμικά όργανα¹⁷, αξιολογώντας και ενισχύοντας την πρωτοβουλία.

Η επιτυχία του συμφώνου θα μπορούσε να αξιολογείται με βάση τον αριθμό των δεσμεύσεων ή των πρεσβευτών. Το σημαντικότερο, πάντως, είναι ότι η επιτυχία του θα αποτυπώνεται στον βαθμό αποδοχής ή στα αιτήματα για κλιματικές και περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες σε ολόκληρη την κοινωνία.

2. Ευαισθητοποίηση

Η κλιματική αλλαγή συμβαίνει εδώ και τώρα. Οι ξηρασίες, οι δασικές πυρκαγιές, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η υποβάθμιση της γης και οι εκτεταμένες πλημμύρες ήδη μας επηρεάζουν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο. Ο αντίκτυπος μπορεί να είναι άμεσος π.χ. μέσω

¹⁷ Όπως η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών.

επιπτώσεων στην υγεία, ζημιών σε περιουσιακά στοιχεία, καταστροφής της πολιτιστικής κληρονομιάς, απώλειες σοδειών, ή έμμεσος π.χ. μέσω της μετανάστευσης που οφείλεται σε κλιματικά αίτια, απειλών για την επισιτιστική ασφάλεια ή της διατάραξης των ροών εμπορικών συναλλαγών και επενδύσεων. Παρότι οι κίνδυνοι αφορούν τους πάντες, οι επιπτώσεις αυτές πλήττουν εντονότερα τους φτωχούς και τους ευάλωτους. Το γεγονός αυτό εγείρει σημαντικά ζητήματα δικαιοσύνης, δημοκρατίας, ισοτιμίας, ισότητας και αλληλεγγύης.

Παρά το εύρος και τη σοβαρότητα της κλιματικής αλλαγής, εξακολουθούν να υπάρχουν **αυτοί που αμφισβητούν την κλιματική αλλαγή, αυτοί που έχουν αμφιβολίες και αυτοί που καθυστερούν την ανάληψη δράσης**. Είναι σημαντικό να υπάρξει εποικοδομητικός και ανοικτός διάλογος βάσει επιστημονικών στοιχείων. Η ορθότητα των γεγονότων αποτελεί βασικό πρώτο βήμα για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και την εξάλειψη των μύθων. Η συζήτηση χωρίς περιστροφές για τη φύση και την κλιματική αλλαγή αποτελεί ισχυρή πρόσκληση για δράση: στο σπίτι, στο σχολείο, στις ειδήσεις και στον χώρο εργασίας.

Το σύμφωνο θα συμβάλει στη **διάδοση γνώσεων σχετικά με τη δράση για το κλίμα** οι οποίες είναι επιστημονικά έγκυρες και παρέχουν πρακτική βάση για τις καθημερινές επιλογές μας. Παράλληλα με τους οργανισμούς που επιθυμούν να συμμετάσχουν, η Επιτροπή θα αναπτύξει και θα καταστήσει διαθέσιμα διάφορα είδη επικοινωνιακού υλικού που θα είναι προσβάσιμα σε όλους, καθώς και εργαλεία για την υλοποίηση του συμφώνου σε πρακτικό επίπεδο. Το σύμφωνο θα βασιστεί στην πληθώρα και την ποικιλία των πρωτοβουλιών που ήδη υλοποιούνται στην Ευρώπη, θα αναδείξει τις υπάρχουσες λύσεις με σκοπό την άντληση έμπνευσης και διδαγμάτων και θα βοηθήσει τα δίκτυα υποστηρικτών και κοινοτήτων υπέρ της δράσης για το κλίμα να επιτύχουν τους δικούς τους κλιματικούς στόχους ή να ενώσουν τις δυνάμεις τους με άλλους.

Η Επιτροπή θα διευκολύνει περαιτέρω και θα ενισχύσει την ευαισθητοποίηση με τους ακόλουθους τρόπους:

- Υποδεχόμενη **πρεσβευτές του συμφώνου για το κλίμα** με διαφορετικό υπόβαθρο και από διαφορετικούς επαγγελματικούς χώρους. Οι πρεσβευτές θα αναλάβουν δεσμεύσεις για κλιματική δράση και θα συμμετέχουν σε διαλόγους με το ευρύ κοινό στις αντίστοιχες κοινότητες και στα δίκτυά τους σχετικά με τις διαθέσιμες επιλογές δράσης. Γιατί είναι επείγον. Γιατί δεν περισεύει κανένας. Η Επιτροπή θα παράσχει στους πρεσβευτές αναγνώριση, επικοινωνιακό υλικό και ευκαιρίες δικτύωσης για ανταλλαγές και θα τους βοηθήσει να διευρύνουν τις δυνατότητες προσέγγισής τους εντός και πέραν της Ευρώπης.
- Μεταφράζοντας **επιστημονικά έγκυρες πληροφορίες σε επιλογές για δράση** που αποφέρουν άμεσα, πολλαπλά οφέλη στους ανθρώπους και στις κοινότητες, για παράδειγμα, μέσω πιλοτικής εφαρμογής πρωτοβουλίας για την πρόσκληση επιστημόνων που ασχολούνται με το κλίμα να πραγματοποιούν επισκέψεις στα σχολεία ή στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα οποία φοίτησαν. Η Επιτροπή θα αναζητήσει τρόπους να καταστήσει τα ερευνητικά αποτελέσματα περισσότερο προσβάσιμα στο ευρύ κοινό, εκδίδοντας κατευθυντήριες γραμμές για

χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ ερευνητικά έργα, οι οποίες θα πρέπει να ακολουθούνται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων διάδοσης και επικοινωνίας με το ευρύ κοινό.

- **Προωθώντας την απόκτηση γνώσεων για το κλίμα και εντάσσοντας την επιστήμη του κλίματος και τις σχετικές λύσεις στα εκπαιδευτικά προγράμματα** των σχολείων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στη διά βίου μάθηση.
 - Η νέα Συμμαχία Εκπαίδευσης για το Κλίμα της ΕΕ¹⁸ θα κινητοποιήσει εμπειρογνωσία, θα παράσχει πόρους για δικτύωση και θα στηρίζει δημιουργικές προσεγγίσεις σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, μαθητές και φοιτητές¹⁹.
 - Η Επιτροπή κινητοποιεί τις κοινότητες eTwinning (ηλεκτρονική αδελφοποίηση) και της Πύλης Σχολικής Εκπαίδευσης, με τη συμμετοχή αρκετών χιλιάδων εκπαιδευτικών και σχολείων, καθώς και το εκκολαπτόμενο δίκτυο των Μπλε Σχολείων με σκοπό την προώθηση της πράσινης εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων και της αλλαγής της συμπεριφοράς.
 - Η Γωνιά μάθησης της Επιτροπής²⁰ θα συμβάλει διά της παροχής εκπαιδευτικού υλικού για παιδιά, εφήβους και εκπαιδευτικούς το οποίο έχουν αναπτύξει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, ενώ επίσης η Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας²¹ θα συμβάλει στην ευαισθητοποίηση των νέων σχετικά με το σύμφωνο για το κλίμα και θα απευθύνει πρόσκληση για δράση.
 - Η Επιτροπή θα προτείνει επίσης ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων που θα συμβάλει στην ανάπτυξη και την αξιολόγηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των συμπεριφορών όσον αφορά την κλιματική αλλαγή και τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Διαλύοντας τους μύθους για το κλίμα και καταπολεμώντας την άρνηση και την παραπληροφόρηση σχετικά με την κλιματική αλλαγή**, με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από το παράδειγμα της πανδημίας COVID-19. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει το σχέδιο δράσης της κατά της παραπληροφόρησης²² και τις σχετικές δράσεις που περιγράφονται στο ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία.²³
- **Εμπνυχώνοντας διαδικτυακές και μη συναντήσεις και εκδηλώσεις** σε διάφορες γλώσσες της ΕΕ και απευθυνόμενη σε πολύμορφο κοινό, με σκοπό να ενσταλάξει

¹⁸ Υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>.

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0625&qid=1607271357006&from=EL>.

²⁰ https://europa.eu/learning-corner/home_el.

²¹ https://europa.eu/youth/EU_el.

²² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/tackling-online-disinformation> :

²³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/edap_communication.pdf

στους ανθρώπους το αίσθημα κοινού σκοπού για το κλίμα. Κάθε γωνιά της Ευρώπης έχει να μοιραστεί λαμπρές ιστορίες για το κλίμα: το σύμφωνο θα υποστηρίξει και θα ενθαρρύνει τις ανταλλαγές και τον διάλογο σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο με σκοπό τη συγκέντρωση αυτού του πλούτου εμπειριών ως πηγής έμπνευσης για δράση. Επίσης, το σύμφωνο θα αξιοποιήσει την αυξανόμενη χρήση διαδικτυακών εκδηλώσεων ως εναλλακτικών λύσεων χαμηλού κόστους, χαμηλών εκπομπών και χωρίς αποκλεισμούς για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την κλιματική κρίση αλλά και τις σχετικές ευκαιρίες που αναδύονται. Η Επιτροπή θα διοργανώνει **ετήσια εκδήλωση** απολογισμού της προόδου και προώθησης ιδεών, δράσεων και λύσεων.

- Ενθαρρύνοντας δράσεις που λαμβάνουν υπόψη την κοινωνική βιωσιμότητα, την κοινωνική ευημερία, την ένταξη, την ισότητα, τη διαφορετικότητα, την προσβασιμότητα και την οικονομική προσιτότητα για όλους και αποσκοπούν στην προσέγγιση των πλέον ευάλωτων ατόμων και περιοχών.

Χρησιμοποιώντας **υφιστάμενες πολυμερείς πρωτοβουλίες** με σκοπό την ευαισθητοποίηση. Για παράδειγμα, αρκετές υπάρχουσες πλατφόρμες²⁴ μπορούν να συμβάλουν στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τον αντίκτυπο της κατανάλωσης και παραγωγής ενέργειας, τα κτίρια και την κλιματική αλλαγή και να διευκολύνουν την ανταλλαγή εμπειριών, λύσεων και ορθών πρακτικών.

Πρεσβευτές του ευρωπαϊκού συμφώνου για το κλίμα

Αποστολή

Οι πρεσβευτές του συμφώνου θα διαδραματίσουν ηγετικό ρόλο δίνοντας το παράδειγμα όσον αφορά τη δράση για το κλίμα και την προστασία του περιβάλλοντος και θα αποτελέσουν τον προδραστικό σύνδεσμο μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών, των ενδιαφερόμενων φορέων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ποιος μπορεί να γίνει πρεσβευτής;

Όλοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση για να γίνουν πρεσβευτές²⁵. Οι οργανισμοί μπορούν επίσης να προτείνουν έναν εκπρόσωπο ο οποίος θα γίνει πρεσβευτής για λογαριασμό τους. Η προσπάθεια εξασφάλισης της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων μεταξύ των πρεσβευτών θα είναι σημαντική για τη διαμόρφωση προτύπων προς μίμηση όσον αφορά τη δράση για το κλίμα.

Πώς μπορείτε να γίνετε πρεσβευτής;

Αιτήσεις θα μπορούν να υποβληθούν μέσω του δικτυακού τόπου του συμφώνου. Οι

²⁴ Π.χ. Περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα σε μετάβαση, Καθαρή ενέργεια για τα νησιά της ΕΕ, Σύμφωνο των Δημάρχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια, Παρατηρητήριο ενεργειακής φτώχειας της ΕΕ και η ανοικτή πλατφόρμα «Κύμα ανακαινίσεων». Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις πλατφόρμες αυτές διατίθενται στον δικτυακό τόπο του συμφώνου.

²⁵ Παρότι το αρχικό πεδίο εφαρμογής του συμφώνου θα περιορίζεται πρώτα στο έδαφος της ΕΕ, υπάρχουν ήδη αξιόλογες πρωτοβουλίες της ΕΕ που περιλαμβάνουν δραστηριότητες προσέγγισης εκτός ΕΕ, όπως οι εβδομάδες κλιματικής διπλωματίας, οι καθαρισμοί ακτών και άλλες δραστηριότητες που διοργανώνουν οι αντιπροσωπείες της ΕΕ σε όλο τον κόσμο, π.χ. https://ec.europa.eu/info/events/eu-beach-cleanup-2020_el.

υποψήφιοι θα κληθούν να περιγράψουν εν συντομία το πεδίο των (σχεδιαζόμενων) δραστηριοτήτων τους και την πείρα τους. Η ιδιότητα του πρεσβευτή αρμόζει σε ανθρώπους προσηλωμένους στη δράση για το κλίμα και το περιβάλλον οι οποίοι τηρούν τις αξίες του συμφώνου. Οι πρέσβεις θα εγκρίνονται μέσω μιας αντικειμενικής, διαφανούς διαδικασίας με βάση τα προσόντα και τα κίνητρα των αιτούντων για ένα έτος, με δυνατότητα παράτασης.

Γιατί να γίνετε πρεσβευτής;

Οι πρεσβευτές θα εμφανίζονται στον δικτυακό τόπο του συμφώνου και στα κανάλια της Επιτροπής στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, και θα μπορούν να χρησιμοποιούν τις πλατφόρμες και το επικοινωνιακό υλικό του συμφώνου. Θα ενταχθούν στο δίκτυο πρεσβευτών, το οποίο θα παρέχει ευκαιρίες για ανταλλαγές μεταξύ ομοτίμων, συζητήσεις και προγράμματα κατάρτισης.

3. Δράση

Το σύμφωνο για το κλίμα θα ενθαρρύνει τη **δημοκρατική, βασιζόμενη στην επιστήμη, πρακτική, διαφανή, συνδεδεμένη με το τοπικό επίπεδο, χωρίς αποκλεισμούς και μακράς διάρκειας** δράση ιδιωτών και οργανισμών για την κλιματική αλλαγή.

3.1. Ενθάρρυνση της συμμετοχής

Πολλοί άνθρωποι αισθάνονται ότι επηρεάζουν ελάχιστα τις κρίσιμες αποφάσεις όπως ο τρόπος καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής. Διαδικασίες όπως ο διάλογος και οι συνελεύσεις πολιτών²⁶ δείχνουν ότι η **άμεση συμμετοχή των πολιτών** σε σημαντικές και πολυσύνθετες συζητήσεις **δημιουργεί ένα αίσθημα συνευθύνης, απελευθερώνει δυνατότητες τεχνολογικής και κοινωνικής καινοτομίας και βελτιστοποιεί τη διαδικασία λήψης αποφάσεων**. Καθώς η ΕΕ θέτει υψηλότερους στόχους για το κλίμα, το σύμφωνο θα συνδεθεί με όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης καθώς και με την κοινωνία των πολιτών και απευθείας με τους πολίτες της Ευρώπης, μέσω της δρομολόγησης δημοκρατικών διαλόγων που συμπεριλαμβάνουν τις προοπτικές των ανθρώπων σε όλη την πολυμορφία τους.

Η συμμετοχή στο σύμφωνο θα συμβάλει στη διαμόρφωση **ενός κινήματος για το κλίμα σε όλες τις κοινότητες και τις περιφέρειες της Ευρώπης** και θα δώσει έμφαση στους **κοινωνικούς δεσμούς** που αντλούν έμπνευση από την κοινή, μεταξύ ομοτίμων, κοινοτική δράση για το κλίμα με σκοπό τη βελτίωση της υγείας και του τοπικού περιβάλλοντός μας.

Οι συμμετέχοντες στο σύμφωνο, είτε πρόκειται για ιδιώτες είτε για οργανισμούς, θα δραστηριοποιηθούν με διάφορους τρόπους. Για παράδειγμα, θα μπορούν να **καταχωρίζουν τις πρωτοβουλίες και τις δεσμεύσεις τους για το κλίμα** στη διαδικτυακή πλατφόρμα του συμφώνου για το κλίμα ή να συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες άλλων. Οι συμμετέχοντες στο

²⁶ <https://www.eesc.europa.eu/el/our-work/opinions-information-reports/opinions/european-climate-pact-exploratory-opinion>.

σύμφωνο θα μπορούν επίσης να εκφράζουν το ενδιαφέρον τους για το έργο άλλων συμμετεχόντων και να έρχονται σε επαφή μαζί τους για να δημιουργούν πρόσθετες δράσεις και να ενισχύουν τη δυναμική τους σε ένα πνεύμα κοινότητας. Υπάρχει σαφής εκδήλωση ενδιαφέροντος: άνω του 80 % των απαντησάντων στη δημόσια διαβούλευση σχετικά με το σύμφωνο για το κλίμα εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους να αναλάβουν δέσμευση για κλιματική δράση.

Το σύμφωνο θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας με την **παγκόσμια εκστρατεία και την πλατφόρμα «Count Us In» (Θέλουμε να συμμετάσχουμε)**²⁷ που αποσκοπεί να επιτύχει τη δέσμευση 1 δισεκατομμυρίου ατόμων να αναλάβουν δράση, καθώς και με παρόμοιες ή συμπληρωματικές πρωτοβουλίες, με σκοπό την ενθάρρυνση των πολιτών ώστε να αναλάβουν δράση για το κλίμα στην καθημερινή ζωή τους και να καταδείξουν τον συλλογικό αντίκτυπο των μεμονωμένων ενεργειών.

Ειδικότερα, **το σύμφωνο θα καλέσει τους νέους** να συνεχίσουν να θέτουν τα ζητήματα που αφορούν το κλίμα και το περιβάλλον στο επίκεντρο του παγκόσμιου θεματολογίου. Αναμφισβήτητα η δράση για το κλίμα τους αφορά περισσότερο από τον καθένα, καθώς οι αποφάσεις που λαμβάνουμε σήμερα διαμορφώνουν τον κόσμο στον οποίο θα ζήσουν ως ενήλικες και τον οποίο θα κληροδοτήσουν στα παιδιά τους. Για να προαγάγει ακόμη περισσότερο τη συμμετοχή στην κλιματική πολιτική και να υποστηρίξει τη δράση των νέων για το κλίμα, η Επιτροπή θα διεξάγει τακτικά διάλογο με τους νέους και θα τους προσφέρει εξέχουσα θέση στο πλαίσιο του συμφώνου. Για τον σκοπό αυτόν, θα συνδημιουργήσει, στο πλαίσιο του συμφώνου και από κοινού με τους νέους, ένα δομημένο πρόγραμμα συμμετοχής.

Για να παραμείνει το σύμφωνο ανοικτή και φιλόδοξη πρωτοβουλία χωρίς αποκλεισμούς, πρέπει τα άτομα και οι οργανισμοί που επιθυμούν να συμμετάσχουν με την καταχώριση δέσμευσης να σέβονται τις αξίες του συμφώνου.

Οι αξίες του συμφώνου

1. Επιστήμη, ευθύνη και δέσμευση. Η συμμετοχή στο σύμφωνο συνεπάγεται την ανάληψη θετικής δράσης για το κλίμα, η οποία εμπνέει ή ενθαρρύνει και άλλους να συμμετάσχουν. Οι συμμετέχοντες θα συμβάλουν με συγκεκριμένες, βασιζόμενες στην επιστήμη και αξιόπιστες δράσεις με σαφή και —ιδανικά— μετρήσιμα αποτελέσματα που καταδεικνύουν τον αντίκτυπο.
2. Διαφάνεια. Οι συμμετέχοντες στο σύμφωνο θα δεσμευτούν να ανταλλάσσουν τις σχετικές πληροφορίες για τις δράσεις, τις μεθοδολογίες και τα αποτελέσματά τους με άλλους συμμετέχοντες στο σύμφωνο και με το ευρύ κοινό. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα είναι εφικτό για τους συμμετέχοντες και άλλους να παρακολουθούν την πρόοδο, να προβαίνουν σε βελτιώσεις, να αντλούν διδάγματα ή να συμμετέχουν αμοιβαία στις πρωτοβουλίες των άλλων και να κατανοούν τον συνολικό αντίκτυπο της αναληφθείσας δράσης.

²⁷ <https://www.count-us-in.org>

3. Αποφυγή της προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας. Οι δεσμεύσεις θα καταχωρίζονται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να καταδεικνύεται ότι είναι συγκεκριμένες, δημόσιες και διαφανείς. Η Επιτροπή θα αναπτύξει τον κατάλληλο τρόπο παρακολούθησης της προόδου, με διαφορετικά επίπεδα ελέγχου, ανάλογα με τις δυνατότητες του εκάστοτε συμμετέχοντος²⁸.
4. Φιλόδοξοι στόχοι και χαρακτήρας επείγοντος. Για την επίτευξη των κλιματικών και περιβαλλοντικών στόχων, πρέπει να θέσουμε υπό αμφισβήτηση μακροχρόνιες συμπεριφορές και παραδοχές με γρήγορο και αποφασιστικό τρόπο. Μολονότι κάθε μικρό βήμα μετράει, οι συμμετέχοντες στο σύμφωνο θα επιζητούν επίσης μετασχηματιστικές λύσεις όπως, μεταξύ άλλων, οραματικά έργα, πειραματισμό, καινοτόμους τρόπους συνεργασίας και υγιή ανταγωνισμό όσον αφορά τα αποτελέσματα.
5. Δράση προσαρμοσμένη στα τοπικά πλαίσια. Οι συζητήσεις και η δράση θα είναι προσαρμοσμένες στα τοπικά πλαίσια και στις στοχευόμενες ομάδες. Όσο πιο κοντά στην καθημερινή ζωή των πολιτών, τόσο το καλύτερο.
6. Πολυμορφία και μη αποκλεισμός. Θα μπορεί να συμμετάσχει ο καθένας, με οποιοδήποτε υπόβαθρο ή από οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο²⁹. Το σύμφωνο θα έχει ως στόχο την εξάλειψη των εμποδίων για την κλιματική δράση. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται και τα εμπόδια που οφείλονται σε προσωπικά χαρακτηριστικά όπως το φύλο, η ηλικία και οι αναπηρίες. Η εξάλειψή τους θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες στο σύμφωνο να βρίσκονται στο επίκεντρο των διαδικασιών διαλόγου όπως οι συζητήσεις για το μέλλον της Ευρώπης. Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του συμφώνου, η Επιτροπή θα βασιστεί στη δημιουργικότητα και την ποικιλία απόψεων που προκύπτουν από δημοκρατικούς και συμμετοχικούς μηχανισμούς.

3.2. Βέλτιστη χρήση των ψηφιακών εργαλείων

Προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή, το σύμφωνο θα χρησιμοποιήσει την τεχνολογία των πληροφοριών για να προσφέρει **καινοτόμους τρόπους προσέλκυσης ανθρώπων και υλοποίησης των δράσεων**, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να διασφαλιστεί καθολική προσβασιμότητα για όλους³⁰. Για παράδειγμα:

²⁸ Στην εν λόγω προσέγγιση θα ληφθούν υπόψη και άλλα συναφή πλαίσια και πρωτοβουλίες, όπως η προοπτική του κύκλου ζωής ή η πρωτοβουλία για την τεκμηρίωση των οικολογικών ισχυρισμών που δρομολογήθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας: https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/initiative_on_green_claims.htm.

²⁹ Στη στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 περιγράφονται δράσεις οι οποίες είναι επίσης σχετικές με το σύμφωνο: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_el.

³⁰ Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020 αποσκοπεί στη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες σε αγαθά και υπηρεσίες. Μια νέα στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για την περίοδο 2021-2030 βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους και να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία

- Το σύμφωνο θα προωθήσει τη χρήση των πλέον σύγχρονων διαθέσιμων ψηφιακών τεχνολογιών και υπηρεσιών (όπως αισθητήρες, τεχνητή νοημοσύνη, δεδομένα) για την επίτευξη των βέλτιστων αποτελεσμάτων και την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης.
- Το σύμφωνο θα χρησιμοποιήσει τη διαδικτυακή πλατφόρμα του και άλλα ψηφιακά εργαλεία για να παράσχει στους πολίτες τη δυνατότητα να **καινοτομήσουν και να διερευνήσουν λύσεις για βιώσιμες αλλαγές** στη συμπεριφορά σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Για παράδειγμα, το σύμφωνο θα διερευνήσει πρωτοβουλίες όπως η χρήση ολοκληρωμένων συστημάτων ΤΠ που αναπτύσσονται στο πλαίσιο έρευνας με κονδύλια της ΕΕ. Τα εν λόγω συστήματα μπορεί να παρέχουν σε τοπικές κοινότητες τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν κινητά τηλέφωνα για να συλλέγουν δεδομένα³¹ σχετικά με την ποιότητα του αέρα, την υγεία του εδάφους, τα είδη άγριας ζωής ή το κλίμα, και να τα αντιστοιχίζουν αυτόματα με παρατηρήσεις από το πρόγραμμα Copernicus,³² με σκοπό τη συσχέτιση των δεδομένων από τους πολίτες με ευρύτερες ευρωπαϊκές τάσεις, τη συμβολή στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ή την ανάληψη αποτελεσματικών δράσεων μείωσης των εκπομπών και της ρύπανσης. Το Copernicus δείχνει πώς ο πλανήτης μας και το τοπικό περιβάλλον αλλάζουν λόγω της κλιματικής αλλαγής και μπορεί να παράσχει αντικειμενικά και αξιόπιστα δεδομένα για την τεκμηρίωση των αποφάσεων, την ευαισθητοποίηση και τις άμεσες δράσεις.
- **Στο πλαίσιο των διαδικτυακών, διαδραστικών διαλόγων με τους πολίτες**, οι οποίοι θα ευθυγραμμίζονται, για παράδειγμα, με τους διαλόγους που διεξάγονται στο πλαίσιο της διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, θα καλούνται οι συμμετέχοντες να συνεισφέρουν εκφράζοντας τις απόψεις, τις ιδέες και τις προσδοκίες τους αναφορικά με το τι σημαίνει μια Ευρώπη μηδενικών εκπομπών και μηδενικής ρύπανσης³³ για την κοινότητα και για την καθημερινή ζωή τους.
- Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει και θα στηρίζει χώρους που παρέχουν τη δυνατότητα διεξαγωγής **ατομικών και ομαδικών διαγωνισμών, στοχοθεσίας και κοινοχρησίας της προόδου**, όπως εφαρμογές που επιτρέπουν σε ιδιώτες και οργανισμούς να υποβάλλουν δεσμεύσεις. Η Επιτροπή έχει ήδη εφαρμόσει πιλοτικά παρόμοιους μηχανισμούς για τις δράσεις ποδηλασίας «Social Biking Challenge»³⁴ και «European Cycling Challenge».³⁵

³¹ Η ευρωπαϊκή δικτυακή πύλη δεδομένων συλλέγει τα μεταδεδομένα των πληροφοριών του δημόσιου τομέα που είναι διαθέσιμα σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και, επίσης, θα είναι χρήσιμη για το σύμφωνο.

<https://www.europeandataportal.eu/el>.

³² <https://www.copernicus.eu/el>.

³³ Το σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του συμφώνου, π.χ. μέσω ειδικών πρωτοβουλιών των ενδιαφερόμενων φορέων

https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_el.

³⁴ <https://mobilityweek.eu/eu-initiatives/social-biking-challenge/>

³⁵ <https://civitas.eu/event/european-cycling-challenge>

3.3. Αξιοποίηση και υποστήριξη υφιστάμενων πρωτοβουλιών

Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα θα **αξιοποιήσει και θα υποστηρίξει την πληθώρα πρωτοβουλιών** που αναδύονται ή υφίστανται ήδη. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα δημιουργήσει έναν **κόμβο γνώσεων**, στον οποίο θα συγκεντρώνονται όλες οι σχετικές πληροφορίες και η εμπειρογνωσία, οι οποίες και θα καθίστανται διαθέσιμες τόσο μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας του συμφώνου όσο και μέσω ειδικών υπηρεσιών υποστήριξης. Ο κόμβος γνώσεων θα υποστηρίζει τις υφιστάμενες και τις αναδυόμενες πρωτοβουλίες συμβάλλοντας στην περαιτέρω ανάπτυξή τους, στην αναπαραγωγή των λύσεων που έχουν ήδη δοκιμαστεί επιτυχώς, στην ανάπτυξη ικανοτήτων μέσω της παροχής γνώσεων και τεχνογνωσίας και στη μετάβαση από τη μάθηση στην πράξη.

Ο κόμβος γνώσεων του συμφώνου θα λειτουργεί σε συνδυασμό με τα «κέντρα ικανοτήτων για την **κοινωνική καινοτομία**»³⁶ τα οποία θα υποστηρίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη και αναπαραγωγή των καινοτόμων έργων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ενωσιακού προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία. Σκοπός του κόμβου είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχει η κοινωνική οικονομία για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων μέσω έργων σε επίπεδο βάσης. Το επικείμενο σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία που αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2021 θα επιδιώξει επίσης την ενίσχυση της κοινωνικής καινοτομίας.

Το σύμφωνο θα παρέχει **επισκόπηση της διαθέσιμης χρηματοδότησης ή της αναγκαίας χρηματοδότησης**³⁷ για δραστηριότητες που σχετίζονται με το κλίμα, μεταξύ άλλων, για μικρότερα έργα σε επίπεδο βάσης από διάφορες πηγές (π.χ. ΕΕ, κράτη μέλη, φιλανθρωπικές οργανώσεις, φορείς του ιδιωτικού τομέα). Ο στόχος θα είναι η συμβολή στην κινητοποίηση στήριξης για πρωτοβουλίες για το κλίμα σε επίπεδο βάσης, οι οποίες δεν απαιτούν παρά μόνο περιορισμένους πόρους αλλά έχουν τη δυνατότητα ευρείας εξάπλωσης στις κοινότητες που συμμετέχουν, καθώς και δημιουργίας σημαντικού και θετικού αντικτύπου.

Οι αποστολές,³⁸ οι συμπράξεις και τα έργα στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» που δημιουργήθηκαν από κοινού με τους ενδιαφερόμενους φορείς και τους πολίτες θα αποτελέσουν πεδία συλλογικής διαβούλευσης και καθορισμού στόχων, καθώς και ανάληψης δεσμεύσεων σε σχέση με το κλίμα. Οι αποστολές για την «προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένου του κοινωνικού μετασχηματισμού»³⁹ και τις «κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις»⁴⁰ θα αποτελέσουν πεδίο συμμετοχής όλων των σχετικών παραγόντων, ειδικότερα των πολιτών, στον από κοινού σχεδιασμό και στην από κοινού υλοποίηση και αξιολόγηση των αναγκαίων λύσεων, με βάση τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις.

³⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=629&langId=en&callId=604&furtherCalls=yes>.

³⁷ Η ανανεωμένη στρατηγική για βιώσιμη χρηματοδότηση την οποία πρόκειται να θεσπίσει η Επιτροπή στις αρχές του 2021 θα παράσχει το κατάλληλο πλαίσιο για τη στήριξη της εν λόγω πρωτοβουλίας.

³⁸ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>.

³⁹ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe/adaptation-climate-change-including-societal-transformation_en.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe/climate-neutral-and-smart-cities_en.

Αρχικά, το σύμφωνο για το κλίμα θα δώσει προτεραιότητα σε δράσεις που επικεντρώνονται στους χώρους πρασίνου, στην πράσινη κινητικότητα, στα αποδοτικά κτίρια και στην κατάρτιση για πράσινες θέσεις εργασίας, στο πλαίσιο των υφιστάμενων και συναφών μηχανισμών στήριξης της Επιτροπής. Οι τέσσερις αυτοί τομείς παρέχουν άμεσα οφέλη όχι μόνο για το κλίμα αλλά και για την υγεία και την ευημερία των πολιτών. **Το σύμφωνο θα επεκταθεί με την πάροδο του χρόνου και σε άλλους τομείς**, όπως η βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, η ποιότητα των εδαφών, τα υγιεινά τρόφιμα και η βιώσιμη διατροφή,⁴¹ οι ωκεανοί, οι αγροτικές και παράκτιες περιοχές κ.ά. Στον δικτυακό τόπο του συμφώνου για το κλίμα⁴² θα υπάρχει επικαιροποιημένη επισκόπηση των ενωσιακών πρωτοβουλιών, δράσεων και βραβείων υποστήριξης της δράσης για το κλίμα, με αφετηρία τους τέσσερις τομείς προτεραιότητας.

3.3.1. Χώροι πρασίνου

Η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερους χώρους πρασίνου προκειμένου να ενισχύσει την ανθεκτικότητά της έναντι των κλιματικών απειλών και των απειλών για την υγεία. Η Επιτροπή έχει ήδη ανακοινώσει την στήριξή της για τη φύτευση **τριών δισεκατομμυρίων επιπλέον δέντρων στην Ευρώπη έως το 2030** στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής της για τη βιοποικιλότητα.⁴³ Χρειαζόμαστε δέντρα και άλλους χώρους πρασίνου στις πόλεις διότι οι αστικοί χώροι πρασίνου αφενός απορροφούν τις εκπομπές και αφετέρου περιορίζουν τις ακραίες θερμοκρασίες, ενώ στις αγροτικές περιοχές παρέχουν πολλαπλά οφέλη για τη γεωργία και τον οικότουρισμό. Ωστόσο, μετά τη φύτευση, τα δέντρα χρειάζονται μακροπρόθεσμη φροντίδα και διαχείριση. Το σύμφωνο θα υποστηρίξει τις **τοπικές κοινότητες, τους οργανισμούς και τους ιδιώτες που θα αναλάβουν δεσμεύσεις για πρωτοβουλίες φύτευσης και φροντίδας νέων δέντρων**, για παράδειγμα, μέσω αυξημένης προβολής και ενημέρωσης. Θα συνδεθεί με γεωργικά σχέδια που λαμβάνουν στήριξη από την ΕΕ στα κράτη μέλη, καθώς και με διάφορα κονδύλια από ταμεία (κονδύλια για τη συνοχή, πρόγραμμα LIFE, κ.λπ.) και πλατφόρμες της ΕΕ (όπως η νέα ευρωπαϊκή πλατφόρμα για τον οικολογικό προσανατολισμό των πόλεων που ανακοινώθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα).

Ειδικότερα, οι **αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης** μπορούν να σχεδιάσουν αστικά τοπία στα οποία προβλέπεται χώρος για να αναπτυχθούν αστικά δάση, πάρκα και κήποι. Λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, ολοένα και περισσότεροι δήμαρχοι έχουν αναγνωρίσει τη σημασία της επέκτασης των αστικών χώρων πρασίνου σε τοπικό επίπεδο για την ευημερία των πολιτών — πέραν των ευρέως γνωστών οφελών όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

⁴¹ Η Επιτροπή θα αναπτύξει, σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, έως το δεύτερο τρίμηνο του 2021, έναν ενωσιακό κώδικα και πλαίσιο παρακολούθησης για την υπεύθυνη επιχειρηματική και εμπορική συμπεριφορά στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων.

⁴² https://europa.eu/climate-pact/index_el.

⁴³ https://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/index_en.htm

Το σύμφωνο θα δώσει έμφαση στον ιδιαίτερο ρόλο των αγροτικών περιοχών⁴⁴ όσον αφορά τη διασφάλιση της ισόρροπης εδαφικής κατανομής του πληθυσμού και ως προστάτες ανθεκτικών τοπίων με υγιή οικοσυστήματα, αποτρέποντας τον υπερπληθυσμό των πόλεων.

Το σύμφωνο:

1. θα παρέχει πληροφορίες στους δημάρχους και στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, αξιοποιώντας υφιστάμενους πόρους, δίκτυα και πλατφόρμες όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια,⁴⁵ την Πράσινη Πρωτεύουσα της Ευρώπης,⁴⁶ τα δίκτυα του Πράσινου Φύλλου, το εργαλείο «Green City» για πράσινες πόλεις και η συμφωνία για τις πράσινες πόλεις·
2. θα προσφέρει στις τοπικές αρχές λύσεις για την αποκατάσταση, την προστασία και τη διεύρυνση των αστικών χώρων πρασίνου. Οι λύσεις θα βασίζονται σε υφιστάμενες πολιτικές και πρωτοβουλίες, θα στηρίζονται σε πορίσματα ερευνητικών έργων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», όπως λύσεις βασιζόμενες στη φύση που μεγιστοποιούν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή·
3. θα αποτελέσει φόρουμ διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ κοινοτήτων, επιχειρήσεων, ιδιοκτητών γης και αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι επαρκείς εκτάσεις γης θα επανέλθουν σε κατάσταση φυσικής βλάστησης, ώστε να μπορούν όλοι να απολαμβάνουν τα πολλαπλά οφέλη τα οποία προσφέρει σε επίπεδο κλίματος, υγείας και οικοσυστημάτων.

3.3.2. Πράσινη κινητικότητα

Όλοι έχουμε ανάγκη να μετακινούμαστε αποδοτικά — και μπορούμε να το πράττουμε βελτιώνοντας ταυτόχρονα την υγεία και το περιβάλλον μας. Σημαντικό ποσοστό των εκπομπών που συνδέονται με τις προσωπικές μας ενέργειες καθορίζεται από τις δυνατότητες μεταφοράς τις οποίες διαθέτουμε και τις επιλογές κινητικότητας στις οποίες προβαίνουμε. Χάρη στο ενισχυτικό αποτέλεσμα των ψηφιακών λύσεων και της μεγαλύτερης προσβασιμότητας, οι δημόσιες συγκοινωνίες, η ποδηλασία, το περπάτημα και άλλες μορφές καθαρής κινητικότητας μπορούν να καταστήσουν καθαρότερες τις πόλεις και τις κωμοπόλεις μας και να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης και καινοτομίας.

Η μαζική αυτή στροφή προς την πράσινη κινητικότητα είναι ήδη σε εξέλιξη. Πολλές ευρωπαϊκές **πόλεις και οι κάτοικοί τους αναζητούν ασφαλέστερες, περισσότερο υγιεινές και φθηνότερες επιλογές κινητικότητας** όπως η βελτίωση των υποδομών ποδηλασίας, η ανάπτυξη συστημάτων από κοινού χρήσης οχημάτων, ή η προμήθεια πράσινων λεωφορείων, πλοίων και τρένων. Στις αγροτικές περιοχές, οι αποστάσεις είναι γενικά μεγαλύτερες από ό,τι στις αστικές περιοχές, ενώ οι δημόσιες συγκοινωνίες τείνουν να είναι λιγότερο συχνές και να

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12525-Long-term-vision-for-rural-areas>.

⁴⁵ Σταδιακά, θα μπορούσε να προωθηθεί η σύνδεση με ομολόγους σε παγκόσμια κλίμακα στο πλαίσιο του παγκόσμιου Συμφώνου των Δημάρχων.

⁴⁶ <https://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/>.

περιορίζονται στις περισσότερες πυκνοκατοικημένες περιοχές. Σε αυτό το πλαίσιο, το σύμφωνο θα προωθήσει καινοτόμες λύσεις που **εξυπηρετούν κάθε τόπο**, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών όπως η από κοινού χρήση ηλεκτρικών αυτοκινήτων ή ο συνεπιβατισμός, οι αστικές και μεγάλων αποστάσεων υποδομές ποδηλασίας και η μεταφορά κατά παραγγελία. Τα ανωτέρω αφορούν επίσης τις ειδικές ανάγκες μεταφοράς των γυναικών,⁴⁷ τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες και τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας αλλά και την αποφυγή του οικιστικού διαχωρισμού με τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας των υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών σε όλους.

Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα θα προβάλει και θα υποστηρίξει τις πολλές επιλογές που έχουμε για τις μεταφορές με αποτελεσματικό, πιο υγιή και λιγότερο ρυπογόνο τρόπο και θα ενθαρρύνει τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια συνοχής για να μετακινηθούν προς μια πιο πράσινη κινητικότητα. Μπορεί να συνδεθεί με άλλες πρωτοβουλίες όπως η πλατφόρμα καθαρών λεωφορείων,⁴⁸ η οποία στηρίζει τις πόλεις για την από κοινού αγορά καθαρών λεωφορείων, το δίκτυο CIVITAS «οι πόλεις για τις πόλεις» που στοχεύει στην επίτευξη καθαρότερης αστικής κινητικότητας⁴⁹ και η ευρωπαϊκή πλατφόρμα για τα σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας,⁵⁰ η οποία βοηθά τις πόλεις να απαλλάγουν από τις ανθρακούχες εκπομπές των μεταφορών τους. Ο αντίκτυπος των δεσμεύσεων στο πλαίσιο του συμφώνου για τις πράσινες μεταφορές μπορεί να πολλαπλασιαστεί μέσω της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας,⁵¹ τα Βραβεία Αστικής Κινητικότητας, τις Ημέρες Αστικής Κινητικότητας και το Ευρωπαϊκό Έτος Σιδηροδρόμων (2021).

Στο πλαίσιο των εν λόγω πρωτοβουλιών, το σύμφωνο μπορεί να αποτελέσει **το σημείο συνάντησης για δεσμεύσεις σε επίπεδο ενδιαφερόμενων μερών, πόλεων ή περιφερειών**, με σκοπό:

1. τη συλλογική αγορά μέσων μεταφοράς μηδενικών εκπομπών, όπως τα ηλεκτρικά λεωφορεία ή τα λεωφορεία υδρογόνου·
2. τη συλλογική αύξηση του μήκους και της ποιότητας ασφαλών υποδομών ποδηλασίας, με παράλληλη μείωση των θανάτων λόγω τροχαίων δυστυχημάτων στις πόλεις·
3. την υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων κινητικότητας και εφοδιαστικής και τον σχεδιασμό συμμετοχικών και βιώσιμων σχεδίων αστικής κινητικότητας, με ειδικά προσαρμοσμένους συνδυασμούς λύσεων για τη μείωση των εκπομπών και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης·

⁴⁷ https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC117687/kjna29833enn_1.pdf.

⁴⁸ <https://cleanbusplatform.eu>.

⁴⁹ <https://civitas.eu/> ένα δίκτυο «πόλεων για τις πόλεις» που αποσκοπεί στην επίτευξη καθαρότερων και καλύτερων μεταφορών στην Ευρώπη, με περισσότερα από 800 καινοτόμα μέτρα και λύσεις για τις αστικές μεταφορές σε περισσότερες από 80 πόλεις – ζωντανά εργαστήρια σε ολόκληρη την Ευρώπη.

⁵⁰ <https://www.eltis.org/mobility-plans/european-platform>.

⁵¹ <https://mobilityweek.eu>.

4. την ενθάρρυνση συνδυασμού επιλογών μεταφοράς που προσφέρουν στους ταξιδιώτες ουδέτερες από άποψη άνθρακα επιλογές για ταξίδια εντός της ΕΕ, ιδίως σε μικρότερες αποστάσεις.

3.3.3. Πράσινα κτίρια

Στο σπίτι, στην εργασία ή στον ελεύθερο χρόνο μας, περνάμε πολύ μεγάλο μέρος του χρόνου μας σε εσωτερικούς χώρους: σε κτίρια, τα οποία θερμαίνονται και ψύχονται με χρήση ορυκτών καυσίμων ή τα οποία μπορεί να μην διαθέτουν καλή μόνωση· σε χώρους οι οποίοι μπορεί να μην είναι κατάλληλοι για να αντέξουν έντονα κύματα καύσωνα ή ψύχους. Εάν λάβουμε υπόψη το σύνολο του κύκλου ζωής του σχεδιασμού, της κατασκευής, της χρήσης, της ανακαίνισης και της κατεδάφισης, ο **οικοδομικός τομέας είναι ο μεγαλύτερος καταναλωτής ενέργειας στην ΕΕ (40 %)**, ο μεγαλύτερος χρήστης πρώτων υλών (50 % των εξορυσσόμενων υλικών)⁵² και, συνεπώς, ένας από τους τομείς με τις μεγαλύτερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (36 % των άμεσων και έμμεσων εκπομπών που σχετίζονται με την ενέργεια). Η άνοδος της θερμοκρασίας, στην οποία οφείλεται η συχνότερη εμφάνιση κυμάτων καύσωνα, είναι βέβαιο ότι θα αυξήσει τις ενεργειακές ανάγκες όσον αφορά την ψύξη των κτιρίων μας κατά τις θερμές περιόδους — και η ψύξη ενός κτιρίου γραφείων απαιτεί τριπλάσια ενέργεια από ό,τι η θέρμανσή του.

Για να καταστήσουμε τα κτίριά μας φιλικότερα προς το κλίμα, πρέπει να χρησιμοποιούμε υλικά χαμηλών εκπομπών άνθρακα, να βελτιώσουμε τον τρόπο κατασκευής των νέων κτιρίων και να ανακαινίζουμε τα υπάρχοντα κτίρια, δεδομένου ότι τα περισσότερα από αυτά θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν για τις επόμενες δεκαετίες.

Το σύμφωνο θα υποστηρίζει την **ανακαίνιση των κτιρίων**⁵³, σύμφωνα με την πρωτοβουλία «Κύμα ανακαινίσεων» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με σκοπό να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται από τα κτίρια και να καταστούν ανθεκτικότερα στις επιπτώσεις των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα, όπως οι καύσωνες ή οι πλημμύρες. Για παράδειγμα:

1. Το σύμφωνο θα παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα πολλαπλά οφέλη από τη βελτίωση των ενεργειακών επιδόσεων και των επιδόσεων των υλικών των σπιτιών, των νοσοκομείων, των σχολείων, των υποδομών κοινωνικής στέγασης και των δημοτικών υπηρεσιών.
2. Το σύμφωνο θα ενθαρρύνει την ανάληψη δεσμεύσεων, θα καταγράφει την πρόοδο και θα διευκολύνει τον διάλογο μεταξύ των διαφόρων παραγόντων της αλυσίδας εφοδιασμού με σκοπό τις ανακαινίσεις.⁵⁴ Θα δημιουργήσει λύσεις από κοινού με τους πολίτες μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και θα ενσταλάξει ιδέες για το ευρωπαϊκό Bauhaus, μια νέα πλατφόρμα συνδημιουργίας στην οποία συνεργάζονται

⁵² Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία — Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη, 11 Μαρτίου 2020, COM(2020) 98 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>.

⁵³ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/renovation-wave_en

⁵⁴ Σε συνεργασία με τη δικτυακή πύλη BUILD UP (www.buildup.eu).

αρχιτέκτονες, καλλιτέχνες, φοιτητές, μηχανικοί και σχεδιαστές προκειμένου να καταστήσουν τα κτίρια λιγότερο σπάταλα και περισσότερο βιώσιμα.

3. Στο πλαίσιο του κύματος ανακαινίσεων της ΕΕ,⁵⁵ το σύμφωνο θα παρέχει καθοδήγηση και τεχνική συνδρομή σε δημάρχους και πολίτες που επιθυμούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση του ζητήματος της παραγωγής και χρήσης ενέργειας στα κτίρια και να βελτιώσουν την ανθεκτικότητά τους, με ιδιαίτερη μέριμνα για την οικονομική προσιτότητα και την ενεργειακή φτώχεια.
4. Το σύμφωνο θα υποδεικνύει διαθέσιμα κονδύλια, π.χ. στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, με σκοπό να συνδράμει τις προσπάθειες ανακαίνισης κτιρίων από πολίτες, κοινότητες και περιφέρειες, με ειδική συνδρομή για τις ευάλωτες κοινότητες.

3.3.4. Πράσινες δεξιότητες

Η δράση για το κλίμα ήδη δημιουργεί τις θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες του μέλλοντος. Η απασχόληση στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας της ΕΕ έχει ξεπεράσει τις 1,5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας⁵⁶. Στην κυκλική οικονομία απασχολούνται σήμερα περισσότερα από 4 εκατομμύρια άτομα⁵⁷. Η Επιτροπή εκτιμά ότι στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με τις δεσμεύσεις της συμφωνίας του Παρισιού και μόνο πρόκειται να δημιουργηθούν 1,2 εκατομμύρια επιπλέον πράσινες θέσεις εργασίας από σήμερα έως το 2030.⁵⁸

Το σύμφωνο για το κλίμα θα βοηθήσει όσους αναζητούν εργασία στην πράσινη οικονομία μέσω της προώθησης και υποστήριξης της ανάπτυξης **πράσινων δεξιοτήτων**⁵⁹ μεταξύ των ανθρώπων, των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των δημόσιων αρχών, και διά της ενθάρρυνσης των επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν τη μετάβαση και τις ευκαιρίες της πράσινης οικονομίας. Τα προγράμματα και οι πρωτοβουλίες ανάπτυξης πράσινων δεξιοτήτων θα πρέπει να είναι εξίσου διαθέσιμα σε όλους και να καταστούν προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρίες.

Το σύμφωνο:

1. Θα ενθαρρύνει τη συμμετοχή οργανισμών και τομέων που είναι σημαντικοί για τη μετάβαση σε μια φιλική προς το κλίμα οικονομία στο πλαίσιο του «συμφώνου για τις δεξιότητες»,⁶⁰ σκοπός του οποίου είναι να κινητοποιήσει τους ενδιαφερόμενους φορείς του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα να αναλάβουν συγκεκριμένη δράση για την

⁵⁵ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/renovation-wave_en

⁵⁶ https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC120302/employment_energy_status_report_2020.pdf

⁵⁷ COM(2020) 98 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0098>.

⁵⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8219>

⁵⁹ Ανάπτυξη ενός πυρήνα πράσινων δεξιοτήτων για την αγορά εργασίας, με σκοπό την καθοδήγηση της κατάρτισης σε ολόκληρη την οικονομία – Ταξινόμηση ESCO <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>. Το EKT+ θα υποστηρίξει την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανειδίκευση 5 εκατομμυρίων ατόμων για πράσινες θέσεις εργασίας και την πράσινη οικονομία <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=62&langId=en>

⁶⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>

αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση ενεργών οικονομικά ατόμων και να δημιουργήσουν συμπράξεις,

2. Θα διαδώσει τις **ορθές πρακτικές και τα επιτυχημένα παραδείγματα** που συγκεντρώνονται από τις διάφορες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, ιδίως την εβδομάδα για τις επαγγελματικές δεξιότητες,⁶¹ τις δεξιότητες για τη ζωή, την Ευρωπαϊκή Συμμαχία για Θέσεις Μαθητείας και έργα που χρηματοδοτούνται μέσω του Erasmus+.⁶² Μεταξύ των ορθών πρακτικών των κρατών μελών περιλαμβάνεται η χρήση των Εγγυήσεων για τη Νεολαία με σκοπό την παροχή ευκαιριών σε ανέργους ή άεργους νέους,
3. Θα βοηθήσει στην **ένταξη στο νέο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+** για την περίοδο 2021-2027 και τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο θα παράσχει τη δυνατότητα σε εκατομμύρια άτομα να καταρτιστούν για πράσινες θέσεις εργασίας, θα επιτρέψει την πράσινη ανάκαμψη καθώς και τη δημιουργία μιας νέας πλατφόρμας για την υποστήριξη της καινοτομίας, η οποία θα τεθεί σε λειτουργία το 2021. Το πρόγραμμα Erasmus+ 2021-2027 θα παράσχει ευκαιρίες για την ανάπτυξη μακρόπνοων δεξιοτήτων καθώς και έργων συμπράξεων, προκειμένου οι οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στους τομείς της εκπαίδευσης και της νεολαίας να συνεργαστούν σε σχέση με δεξιότητες και ικανότητες για το περιβάλλον και το κλίμα,
4. Θα ενθαρρύνει τους ενδιαφερόμενους φορείς, τις τοπικές αρχές και τις κοινότητες να **αξιοποιήσουν πλήρως το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης**⁶³ με σκοπό την προώθηση της επανειδίκευσης, της ενεργητικής ένταξης εργαζομένων και ατόμων που αναζητούν εργασία και τη δημιουργία νέων τοπικών ευκαιριών απασχόλησης στις στοχευόμενες περιφέρειες,
5. Θα υποδείξει τις διαθέσιμες ευκαιρίες υποστήριξης ώστε τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να αναπτύξουν και να διδάξουν προγράμματα σχετικά με τις περιβαλλοντικές και κλιματικές επιπτώσεις και το αποτύπωμα του κύκλου ζωής, καθώς και ευέλικτες μορφές εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των μαθημάτων σχετικά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα⁶⁴.

4. Ελάτε και εσείς

Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα θα αναγνωρίσει και θα ενισχύσει τις προσπάθειες όσων αγωνίζονται ήδη για την αντιμετώπιση της κλιματικής και της οικολογικής κρίσης και θα ενθαρρύνει και άλλους να συμμετάσχουν. Θα βοηθήσει την Ευρώπη να τιθασεύσει τις

⁶¹ Ευρωπαϊκή εβδομάδα για τις επαγγελματικές δεξιότητες https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/european-vocational-skills-week-2017_en

Ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=el>

⁶² Πλατφόρμα Erasmus+ Project <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>· Πρωτοβουλία «Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια» https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/european-universities-initiative_el

⁶³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/just-transition-mechanism_el

⁶⁴ Π.χ. <https://microcredentials.eu>

εκπομπές της και να ευθυγραμμίσει την οικονομία της με τη φύση· στο πλαίσιο αυτού του εγχειρήματος, χρειαζόμαστε τους πάντες.

Καλούμε τις **τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές** να διοργανώσουν τακτικές συσκέψεις «δημαρχιακού» τύπου για το κλίμα και το περιβάλλον, να αναπτύξουν στρατηγικές για τη δίκαιη μετάβαση, να αυξήσουν τις επενδύσεις για την προστασία των κοινοτήτων τους από τις κλιματικές επιπτώσεις και να εξετάσουν τα πολλαπλά οφέλη που αποφέρει η μείωση των εκπομπών για τις εκλογικές περιφέρειές τους από την άποψη της ποιότητας του αέρα, της καθαρής κινητικότητας και της οικονομικά προσιτής ενέργειας.

Καλούμε τον **ιδιωτικό τομέα, τις επιχειρήσεις και τους οικονομικούς παράγοντες** να ευδοκιμήσουν, πράττοντας το καλό. Αυτό σημαίνει να θέσουν τη βιωσιμότητα στον πυρήνα της στρατηγικής και των δραστηριοτήτων τους, να εστιάσουν στα μακροπρόθεσμα οφέλη για όλους, αντί στα βραχυπρόθεσμα μερίσματα για τους λίγους, να βοηθήσουν τις κυβερνήσεις να διασφαλίσουν ότι οι αγορές παρέχουν οικονομικά κίνητρα για τον περιορισμό της βλάβης του περιβάλλοντος και του κλίματος· και να διοχετεύσουν την καινοτομική ισχύ τους στην ανάπτυξη λύσεων για τις παγκόσμιες προκλήσεις.

Καλούμε την **κοινωνία των πολιτών**, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών σε επίπεδο βάσης, να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν την ικανότητα κινητοποίησης που διαθέτουν για να καταπολεμήσουν τους αρνητές της κλιματικής αλλαγής καθώς και όσους καθυστερούν την ανάληψη δράσης για το κλίμα μέσω ενεργητικής, συμμετοχικής και θετικής δράσης και να αξιοποιήσουν την κοινωνική καινοτομία με σκοπό την προώθηση της στροφής ολόκληρης της ηπείρου προς μια κλιματικά ουδέτερη και βιώσιμη Ευρώπη.

Καλούμε τους **κοινωνικούς εταίρους** να αναπτύξουν κοινές στρατηγικές για δίκαιη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα, και να διατηρήσουν και να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας στους υπό μετασχηματισμό τομείς και περιφέρειες, ειδικότερα μέσω της προώθησης ευκαιριών επανειδίκευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων για τις νέες πράσινες, υψηλής ποιότητας και μακράς διάρκειας θέσεις εργασίες του μέλλοντος.

Καλούμε τα **σχολεία, την ακαδημαϊκή κοινότητα, τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης** να προαγάγουν την απόκτηση γνώσεων σχετικά με το κλίμα και το περιβάλλον και να μεριμνήσουν ώστε οι επιστημονικές γνώσεις και ο επείγων χαρακτήρας της κλιματικής κρίσης να λαμβάνονται υπόψη στην καθημερινή μας ζωή, στη χάραξη πολιτικής και στην οικονομία.

Καλούμε τους **νέους** να χρησιμοποιήσουν το σύμφωνο για να δώσουν ώθηση για συστημικές και διαγενεακές αλλαγές για το σύνολο της κοινωνίας.

Καλούμε τους **πολίτες** να επιδιώξουν και να υιοθετήσουν τις πολυάριθμες βελτιώσεις τις οποίες οι φιλικές προς το κλίμα επιλογές και συνήθειες μπορούν να επιφέρουν ταυτόχρονα στη ζωή τους, στις κοινότητές τους και στο κλίμα.

Το σύμφωνο είναι πλέον ανοικτό σε ιδέες, στους πρεσβευτές και στην έκφραση ενδιαφέροντος για την ανάληψη δεσμεύσεων. Εάν επιθυμείτε να μάθετε περισσότερα

σχετικά με το σύμφωνο για το κλίμα ή να αναλάβετε δράση στο πλαίσιο του συμφώνου, μπορείτε να επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο του συμφώνου για το κλίμα,⁶⁵ να μας προσεγγίσετε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, να υποβάλετε ερωτήματα μέσω των αντιπροσωπειών της Επιτροπής στα κράτη μέλη ή να προσεγγίσετε οποιονδήποτε από τους πρεσβευτές του συμφώνου για το κλίμα.

Η Επιτροπή καλωσορίζει οποιονδήποτε επιθυμεί να συμμετάσχει στο ταξίδι προς μια καλύτερη και πιο πράσινη Ευρώπη. Θα ανοίγουμε τον δρόμο καθώς προχωρούμε μαζί, με έναν κοινό σκοπό. Όλοι μπορούν να αναλάβουν δράση. Όλοι μπορούν να συνεισφέρουν. **Ακόμη και η παραμικρή δράση μετράει.**

⁶⁵ https://europa.eu/climate-pact/index_el.